

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 4. septembra 2014*

„Predhodno odločanje — Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah — Postopki zaradi insolventnosti — Pojem ‚poslovalnica‘ — Skupina družb — Poslovalnica — Pravica do uvedbe sekundarnega postopka zaradi insolventnosti — Merila — Oseba, ki lahko zahteva uvedbo sekundarnega postopka zaradi insolventnosti“

V zadevi C-327/13,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo cour d'appel de Bruxelles (Belgija) z odločbo z dne 7. junija 2013, ki je prispela na Sodišče 17. junija 2013, v postopku

Burgo Group SpA

proti

Illochroma SA, v stečaju,

Jérômu Theettenu, stečajni upravitelj za Illochroma SA,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi A. Tizzano, predsednik senata, A. Borg Barthet, E. Levits, sodnika, M. Berger (poročevalka), sodnica, in S. Rodin, sodnik,

generalni pravobranilec: M. Szpunar,

sodna tajnica: L. Carrasco Marco, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 2. aprila 2014,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Burgo Group SpA R. Huberty in S. Voisin, odvetnika,
- za Illochroma SA, v stečaju, in J. Theettenu, stečajnega upravitelja za Illochroma SA, J.E. Kuntz, odvetnik,
- za belgijsko vlado M. Jacobs in L. Van den Broeck, agentki, skupaj s F. Gosselinom, odvetnikom,
- za nemško vlado T. Henze in J. Kemper, agenta,

* Jezik postopka: francoščina.

- za grško vlado M. Germani, agentka,
- za špansko vlado M. J. García-Valdecasas Dorrego, agentka,
- za poljsko vlado B. Czech in M. Arciszewski, agenta,
- za Evropsko komisijo M. Wilderspin, agent,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 3, 16 in od 27 do 29 Uredbe Sveta (ES) št. 1346/2000 z dne 29. maja 2000 o postopkih v primeru insolventnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 1, str. 191, v nadaljevanju: Uredba).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Burgo Group SpA (v nadaljevanju: Burgo Group) ter družbo Illochroma SA (v nadaljevanju: Illochroma), v stečaju, in J. Theettenom, stečajnim upraviteljem družbe Illochroma, v zvezi z uvedbo sekundarnega postopka zaradi insolventnosti v Belgiji (v nadaljevanju: sekundarni postopek), ki se nanaša na premoženje družbe Illochroma.

Pravni okvir

- 3 V uvodnih izjavah 11, 12 in od 17 do 19 Uredbe je navedeno:
 - „(11) Ta uredba priznava dejstvo, da na podlagi zelo različnega materialnega prava uvedba postopkov v primeru insolventnosti z univerzalnim področjem uporabe v celotni Skupnosti ni izvedljiva. Uporaba prava države, v kateri so bili postopki uvedeni, brez kakršne koli izjeme bi zaradi tega ozadja lahko pogosto povzročala težave. [...] Ta uredba mora to upoštevati [...] poleg glavnih postopkov v primeru insolventnosti [(v nadaljevanju: glavni postopek)] z univerzalnim področjem uporabe [je treba] dovoliti tudi nacionalne postopke, ki zajemajo samo premoženje, ki se nahaja v državi, v kateri so bili uvedeni postopki v primeru insolventnosti.
 - (12) [...] Zaradi zaščite raznolikosti interesov ta uredba omogoča uvedbo sekundarnih postopkov [...], vzporedno z glavnimi postopki. Uvedba sekundarnih postopkov je mogoča v državi članici, v kateri ima dolžnik poslovalnico. [...]
- [...]
- (17) Pred uvedbo glavnih postopkov [...] mora biti pravica zahtevati uvedbo postopka v primeru insolventnosti v državi članici, v kateri ima dolžnik poslovalnico, omejena na domače upnike in na upnike domače poslovalnice ali na primere, v katerih pravo države članice, v kateri je središče dolžnikovih glavnih interesov, ne dovoljuje uvedbe glavnih postopkov. Razlog za to omejitev je v tem, da so primeri, v katerih se uvedba krajevnih postopkov [...] zahteva pred glavnimi postopki. Po uvedbi glavnih postopkov [...] postanejo krajevni postopki sekundarni.

- (18) Po uvedbi glavnih postopkov [...] pravica zahtevati uvedbo postopkov [...] v državi članici, v kateri ima dolžnik poslovalnico, ni omejena s to uredbo. Upravitelj v glavnih postopkih [...] ali katera koli druga oseba, pooblaščen po nacionalnem pravu navedene države članice, lahko zahteva uvedbo sekundarnih postopkov [...].
- (19) Sekundarni postopki [...] imajo lahko poleg zaščite lokalnih interesov različne namene. Lahko se pojavijo primeri, v katerih je dolžnikovo premoženje preveč kompleksno, da bi se upravljalo kot celota, ali so razlike v zadevnih pravnih sistemih tako velike, da bi razširitev učinkov prava države, v kateri je bil uveden postopek, v druge države, v katerih se nahaja premoženje, lahko povzročila težave. Iz tega razloga lahko upravitelj glavnih postopkov [...] zahteva uvedbo sekundarnih postopkov, kadar je to potrebno zaradi uspešnega upravljanja s premoženjem.“

4 Člen 2 Uredbe, naslovljen „Opredelitve pojmov“, določa:

„Za namene te uredbe se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

[...]

- (h) ‚poslovalnica‘ pomeni katerikoli kraj poslovanja, v katerem dolžnik opravlja stalno gospodarsko dejavnost, ki predpostavlja udeležbo ljudi in premoženja.“

5 Člen 3 Uredbe, naslovljen „Mednarodna pristojnost“, določa:

„1. Sodišča držav članic, na katerih ozemlju je središče dolžnikih glavnih interesov, so pristojna za uvedbo postopkov v primeru insolventnosti. Pri družbi ali pravni osebi se, dokler se ne dokaže nasprotno, domneva, da je središče dolžniških glavnih interesov registrirani sedež.

2. Kadar je središče dolžnikovih glavnih interesov na ozemlju države članice, so sodišča druge države članice pristojna za uvedbo postopkov v primeru insolventnosti zoper navedenega dolžnika samo, če ima ta poslovalnico na ozemlju navedene druge države članice. Učinki teh postopkov so omejeni na dolžnikovo premoženje, ki se nahaja na ozemlju slednje države članice.

3. Kadar so bili postopki v primeru insolventnosti uvedeni po odstavku 1, so vsi postopki, ki so bili pozneje uvedeni po odstavku 2, sekundarni. Ti slednji postopki morajo biti likvidacijski.

4. Uvedba teritorialnih [krajevnih] postopkov v primeru insolventnosti, navedenih v odstavku 2, je mogoča pred uvedbo glavnih postopkov [...] v skladu z odstavkom 1 samo:

[...]

- (b) kadar uvedbo postopkov v primeru insolventnosti zahteva upnik, ki ima stalno ali običajno prebivališče ali registrirani sedež v državi članici, na katere ozemlju ima poslovalnico, ali čigar terjatev izhaja iz poslovanja navedene poslovalnice.“

6 Na podlagi člena 16(1) Uredbe se „[v]saka odločba o uvedbi postopkov v primeru insolventnosti, ki jo sprejme sodišče države članice, pristojno po členu 3, prizna v vseh drugih državah članicah od trenutka, ko začne učinkovati v državi, v kateri so bili uvedeni postopki“.

7 Člen 27 Uredbe, naslovljen „Uvedba postopkov“, določa:

„Če sodišče države članice uvede postopke iz člena 3(1), ki so priznani v drugi državi članici (glavni postopki), lahko sodišče navedene druge države članice, pristojno po členu 3(2), uvede sekundarne postopke [...] brez ugotavljanja dolžnikove insolventnosti v navedeni drugi državi. [...] Njihove posledice se omejijo na dolžnikovo premoženje, ki se nahaja na ozemlju navedene druge države članice.“

8 Člen 28 Uredbe, naslovljen „Pravo, ki se uporablja“, določa:

„Če ta uredba ne določa drugače, je pravo, ki se uporablja v sekundarnih postopkih, pravo države članice, na katere ozemlju so bili uvedeni sekundarni postopki.“

9 Člen 29 Uredbe, naslovljen „Pravica zahtevati uvedbo postopka“, določa:

„Uvedbo sekundarnih postopkov lahko zahtevajo:

- (a) upravitelj v glavnih postopkih;
- (b) katera koli druga oseba ali organ, ki ima po pravu države članice, na katere ozemlju se zahteva uvedba sekundarnih postopkov, pravico zahtevati uvedbo postopkov v primeru insolventnosti.“

10 Člen 40(1) Uredbe določa:

„Takoj po uvedbi postopkov v primeru insolventnosti v državi članici pristojno sodišče navedene države članice ali upravitelj, ki ga je imenovalo to sodišče, nemudoma obvesti znane upnike z običajnim ali stalnim prebivališčem ali registriranim sedežem v drugih državah članicah.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 11 Tribunal de commerce de Roubaix-Tourcoing (Francija) je 21. aprila 2008 proti vsem družbam iz skupine Illochroma, med katerimi je bila tudi družba Illochroma s sedežem v Bruslju (Belgija), uvedlo postopek prisilne poravnave in za zastopnika imenovalo odvetnika J. Theetena. Navedeno sodišče je 25. novembra 2008 proti družbi Illochroma uvedlo stečajni postopek in J. Theetena imenovalo za stečajnega upravitelja.
- 12 Družba Burgo Group s sedežem v Altavilli-Vicentini-Vicenzi (Italija) je upnica družbe Illochroma, saj je dobavila blago, ki ni bilo plačano. Družba Burgo Group je 4. novembra 2008 J. Theetenu poslala prijavo terjatve v znesku 359 778,48 EUR.
- 13 J. Theetten je družbo Burgo Group z dopisom z dne 5. novembra 2008 obvestil, da prijave ne more upoštevati, ker je prepozna.
- 14 Družba Burgo Group je 15. januarja 2009 proti družbi Illochroma pri tribunal de commerce de Bruxelles (Belgija) podala predlog za uvedbo stečaja v okviru sekundarnega postopka. Ker je bil ta predlog na prvi stopnji zavržen, je družba Burgo Group pri predložitvenem sodišču vložila pritožbo in ponovila svoj prvotni predlog.
- 15 Predložitveno sodišče ugotavlja, da Uredba določa, da je „poslovalnica“ kateri koli kraj, v katerem dolžnik opravlja stalno gospodarsko dejavnost, ki predpostavlja udeležbo ljudi in premoženja, kar je v tej zadevi podano. Družba Illochroma naj bi imela namreč dva sedeža poslovanja v Belgiji, kjer naj bi bila lastnica nepremičnine, kupovala in prodajala blago ter zaposlovala ljudi.

- 16 Toženi stranki v postopku v glavni stvari pa, nasprotno, trdita, da ker je sedež družbe Illochroma v Belgiji, je ni mogoče šteti za poslovalnico v smislu Uredbe. Sekundarni postopki naj bi se namreč uporabljali le za poslovalnice, ki niso pravne osebe.
- 17 Predložitveno sodišče meni, da belgijsko pravo, ki se uporablja v tem primeru, določa, da vsak upnik, tudi če nima sedeža v Belgiji, lahko zahteva uvedbo stečajnega postopka pred belgijskim sodiščem. Družba Illochroma pa naj bi trdila, da imajo to pravico le upniki s sedežem v državi članici sodišča, ki odloča o uvedbi sekundarnega postopka, saj je cilj tega postopka zaščita lokalnih interesov.
- 18 Nazadnje, predložitveno sodišče ugotavlja, da v Uredbi ni pojasnjeno, ali je možnost, ki jo imajo osebe iz člena 29, da v državi članici, v kateri je sedež poslovalnice, zahtevajo uvedbo sekundarnega postopka, pravica, ki jo mora priznati sodišče, ki odloča o zadevi, ali pa ima to sodišče možnost presoditi, ali je tej zahtevi primerno ugoditi, zlasti zaradi zaščite lokalnih interesov.
- 19 V teh okoliščinah je cour d'appel de Bruxelles prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„Ali je treba Uredbo [...], zlasti njene člene 3, 16 in od 27 do 29, razlagati tako, da:

1. ‚poslovalnica‘ iz člena 3(2) pomeni podružnico dolžnika, proti kateremu je bil uveden glavni postopek, in da nasprotuje temu, da bi bil lahko v okviru sočasnega stečaja več družb iz iste skupine zoper te družbe uveden sekundarni postopek v državi članici, v kateri imajo sedež, ker imajo pravno osebnost?
2. mora imeti oseba ali organ, ki ima pravico zahtevati uvedbo sekundarnega postopka, stalno prebivališče ali sedež na ozemlju sodišča države članice, pred katerim se zahteva uvedba tega postopka, ali pa morajo imeti to pravico vsi državljani Unije, če dokažejo obstoj pravne povezave z zadevno poslovalnico?
3. če je glavni postopek [...] stečajni postopek, je mogoče odrediti uvedbo sekundarnega postopka [...] poslovalnice samo, če ta poslovalnica izpolnjuje merila primernosti, katerih presoja je prepuščena sodišču države članice, pred katerim je sprožen sekundarni postopek?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 20 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 3(2) Uredbe razlagati tako, da je lahko v okviru stečajnega postopka družbe v državi članici, v kateri ta družba nima sedeža, ta družba tudi predmet sekundarnega postopka v drugi državi članici, v kateri ima sedež in v kateri ima pravno osebnost.
- 21 Družba Burgo Group, nemška, grška, španska in poljska vlada ter Evropska komisija trdijo, da določbe Uredbe v primeru, kot je ta v glavni stvari, ne nasprotujejo uvedbi sekundarnega postopka.
- 22 Zlasti družba Burgo Group meni, da je opredelitev pojma „poslovalnica“ iz člena 2(h) Uredbe jasna in ne upošteva niti pojma „podružnica“ niti pojma „pravna osebnost“. Poleg tega naj besedilo člena 3(2) Uredbe ne bi preprečilo tega, da se sekundarni postopek uvede zoper pravno osebo, ki ima sedež na istem ozemlju kot poslovalnica, ki upravičuje pristojnost sodišča, ki odloča o tem sekundarnem postopku, če se izkaže, da je središče glavnih interesov te pravne osebe v drugi državi članici.

- 23 Toženi stranki v postopku v glavni stvari pa trdita, da družba Illochroma v Belgiji nima „poslovalnice“. Družba Illochroma naj bi bila pravna oseba belgijskega prava, zato naj bi bilo mogoče v Belgiji uvesti le glavni postopek, če tak postopek ni že uveden v Franciji, kjer je središče glavnih interesov te družbe.
- 24 Belgijska vlada dodaja, da je bil glavni postopek, ki je bil uveden v Franciji, neupravičen, saj je središče glavnih interesov družbe Illochroma v Belgiji.
- 25 Poljska vlada je na obravnavi poudarila, da čeprav je treba člen 3(2) Uredbe razlagati tako, da v okoliščinah, kot so te v postopku v glavni stvari, omogoča uvedbo sekundarnega postopka, je treba paziti, da se kraj, kjer je središče glavnih interesov družbe, določi strogo glede na merila, ki jih je postavilo Sodišče v sodbi Eurofood IFSC (C-341/04, EU:C:2006:281).
- 26 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je v členu 3(1) Uredbe jasno navedeno, da so sodišča držav članic, na ozemlju katerih je središče dolžnikovih glavnih interesov, pristojna za uvedbo glavnega postopka.
- 27 Na podlagi člena 16(1) Uredbe je glavni postopek, ki je uveden v eni od držav članic, priznan v vseh ostalih državah članicah od takrat, ko začne učinkovati v državi, v kateri je bil uveden. To pravilo pomeni, da sodišča iz drugih držav članic priznajo odločbo, s katero je bil uveden glavni postopek v primeru insolventnosti, ne da bi imela možnost preveriti presojo prvega sodišča o svoji pristojnosti (sodba Bank Handlowy in Adamiak, C-116/11, EU:C:2012:739, točka 41 in navedena sodna praksa).
- 28 Iz tega izhaja, da v odločitev sodišča države članice, da bo uvedlo glavni postopek proti družbi dolžnici, in v vsaj posredno ugotovitev dejstva, da je središče glavnih interesov te družbe v tej državi, sodišča drugih držav članic načeloma ne smejo posegati.
- 29 Glede tega središča glavnih interesov člen 3(1), drugi stavek, Uredbe določa, da se pri družbi ali pravni osebi, dokler se ne dokaže nasprotno, domneva, da je središče glavnih interesov registrirani sedež družbe. Tako iz samega besedila te določbe izhaja, da to središče glavnih interesov družbe za uporabo Uredbe ne sme sovpadati s krajem, v katerem je sedež te družbe.
- 30 Poleg tega je treba opozoriti, da je v uvodni izjavi 18 Uredbe navedeno, da po uvedbi glavnih postopkov pravica zahtevati uvedbo postopkov v primeru insolventnosti v državi članici, v kateri ima dolžnik poslovalnico, ni omejena z Uredbo. Tako člen 3(2) Uredbe določa, da so v takem primeru sodišča druge države članice pristojna za uvedbo sekundarnega postopka samo, če ima dolžnik poslovalnico na ozemlju navedene druge države članice.
- 31 Pojem „poslovalnica“ je opredeljen v členu 2(h) Uredbe kot „katerikoli kraj poslovanja, v katerem dolžnik opravlja stalno gospodarsko dejavnost, ki predpostavlja udeležbo ljudi in premoženja“. Kot pa je Sodišče že presodilo, dejstvo, da ta opredelitev povezuje opravljanje gospodarske dejavnosti z udeležbo ljudi, dokazuje, da sta potrebni minimalna organizacija in določena stabilnost, in iz tega *a contrario* izhaja, da zgolj premoženje ali zgolj bančni računi načeloma ni dovolj, da lahko govorimo o „poslovalnici“ (sodba Interedil, C-396/09, EU:C:2011:671, točka 62).
- 32 Vendar ni sporno, da opredelitev iz člena 2(h) Uredbe ne vsebuje nobene določbe glede sedeža družbe dolžnice ali pravne oblike kraja zadevnih transakcij. Ta opredelitev torej glede na svoje besedilo ne izključuje, da ima lahko poslovalnica za namene te določbe pravno osebnost in da je v državi članici, kjer ima ta družba sedež, če izpolnjuje pogoje iz te določbe.
- 33 Tako razlago potrjujejo tudi cilji, povezani z možnostjo – ki je med drugim določena v členu 29(b) Uredbe – zahtevati uvedbo sekundarnega postopka.
- 34 V uvodni izjavi 11 Uredbe je namreč navedeno, da „na podlagi zelo različnega materialnega prava uvedba postopkov v primeru insolventnosti z univerzalnim področjem uporabe v celotni Skupnosti ni izvedljiva“, da bi „uporaba prava države, v kateri so bili postopki uvedeni, brez kakršne koli izjeme [...]“

zaradi tega ozadja lahko pogosto povzročala težave“ in, nazadnje, da bi morala Uredba to upoštevati in tako zlasti „dovoliti [...] tudi nacionalne postopke, ki zajemajo samo premoženje, ki se nahaja v državi, v kateri so bili uvedeni postopki“. Prav tako je v uvodni izjavi 12 Uredbe navedeno, da je uvedba sekundarnih postopkov dovoljena med drugim „zaradi zaščite raznolikosti interesov“, v uvodni izjavi 19 Uredbe pa je dodano, da imajo lahko sekundarni postopki poleg zaščite lokalnih interesov „različne namene“.

- 35 Čeprav je treba pojem „poslovalnica“ razlagati tako, da ne more vključevati kraja dejavnosti družbe dolžnice, ki je kraj, ki izpolnjuje merila, izrecno določena v členu 2(h) Uredbe, in ki je na ozemlju države članice, v kateri je sedež te družbe, se „lokalnim interesom“, med katerimi so med drugim interesi upnikov, ki imajo sedež v tej državi članici, odreče zaščita, ki jo določa ta uredba, in sicer v obliki uvedbe sekundarnega postopka v navedeni državi članici.
- 36 V zvezi s tem je treba navesti, po eni strani, da čeprav zaščita domačih upnikov res ni edini cilj, ki ga ponuja možnost uvedbe sekundarnega postopka, ostane dejstvo, da je razlaga, kot je ta iz prejšnje točke, jasno nasprotovala temu bistvenemu cilju Uredbe toliko bolj, ker je na splošno verjetno, da se „lokalni“ interesi, ki zaslužijo zaščito, ki jo zagotavljajo določbe Uredbe, uresničijo prav v državi članici, v kateri je sedež zadevne družbe dolžnice, in to celo v primeru, v katerem naj bi bilo središče glavnih interesov te družbe v drugi državi članici.
- 37 Ti interesi so lahko namreč v legitimnem pričakovanju upnika, da lahko uresniči stvarno pravico na premoženju dolžnika, ki je del zadevne poslovalnice, ali da uresniči druge prednostne pravice v skladu s pravili, ki veljajo v državi članici, kjer je ta poslovalnica, saj so ta pravila za upnika predvidljiva takrat, ko z dolžnikom stopi v poslovno razmerje.
- 38 Po drugi strani pa bi razlaga, kot je ta iz točke 35 te sodbe, lahko povzročila diskriminatorno obravnavanje upnikov s sedežem v državi članici, v kateri ima družba dolžnica svoj sedež, zlasti glede na upnike s sedežem v drugih državah članicah, v katerih so lahko celo druge dolžnikove poslovalnice.
- 39 V teh okoliščinah je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 3(2) Uredbe razlagati tako, da je lahko v okviru stečajnega postopka družbe v državi članici, ki ni država njenega sedeža, ta družba tudi predmet sekundarnega postopka v drugi državi članici, v kateri ima sedež in pravno osebnost.

Drugo vprašanje

- 40 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 29(b) Uredbe razlagati tako, da mora imeti oseba ali organ, ki ima pravico zahtevati uvedbo sekundarnega postopka, stalno prebivališče ali sedež na ozemlju države članice, v kateri se uvedba tega postopka zahteva, ali pa imajo to pravico vsi državljani, katerih terjatev je povezana z dejavnostjo te poslovalnice.
- 41 Družba Burgo Group, v bistvu pa tudi belgijska in grška vlada ter Komisija, v zvezi s tem trdijo, da ni nujno, da ima upnik, ki predlaga uvedbo sekundarnega postopka, stalno prebivališče ali sedež v državi članici, v kateri je zadevna poslovalnica, ali da dokaže, da njegova terjatev izhaja iz dejavnosti te poslovalnice. Ti pogoji naj bi se na podlagi člena 3(4)(b) Uredbe uporabili le, če bi bila uvedba neodvisnega krajevnega postopka predlagana pred uvedbo glavnega postopka v drugi državi članici. Nasprotno pa naj bi po uvedbi glavnega postopka pogoje za uvedbo sekundarnega postopka načeloma urejala nacionalna zakonodaja države članice, v kateri je zadevna poslovalnica.
- 42 Toženi stranki v postopku v glavni stvari pa sta trdili, da lahko v skladu z belgijskim pravom veljavno predlaga uvedbo sekundarnega postopka le upnik s prebivališčem ali sedežem v Belgiji, pri čemer Sodišče ni pristojno za razlago belgijskih predpisov, ki so edini odločilni v postopku v glavni stvari.

- 43 Nemška vlada trdi, da zlasti iz ciljev Uredbe izhaja, da čeprav je nacionalno pravo tisto, ki je odločilno za vprašanje, kdo poleg stečajnega upravitelja, ki je določen v glavnem postopku, lahko zahteva uvedbo sekundarnega postopka, se to pravo ne more določiti na podlagi sedeža ali prebivališča upnika ali organa, ki zahteva uvedbo postopka, v zadevni državi članici.
- 44 Španska vlada dodaja, da ker cilj sekundarnih postopkov ni le zaščita lokalnih interesov, procesno upravičenje ni omejeno le na osebe, ki imajo „lokalno“ vez.
- 45 V zvezi s tem je treba opozoriti, da na podlagi člena 29(b) Uredbe uvedbo sekundarnih postopkov poleg upravitelja v glavnih postopkih lahko zahteva „katera koli druga oseba ali organ, ki ima po pravu države članice, na katere ozemlju se zahteva uvedba sekundarnih postopkov, pravico zahtevati uvedbo postopkov v primeru insolventnosti“. Iz te določbe torej jasno izhaja, da je treba pravico zahtevati uvedbo sekundarnega postopka najprej presojati na podlagi zadevnega nacionalnega prava.
- 46 Vendar pa morajo države članice s sprejetjem nacionalnih pravil, ki urejajo vprašanje o tem, katere osebe lahko zahtevajo uvedbo sekundarnega postopka, v skladu z ustaljeno sodno prakso zagotoviti polni učinek Uredbe ob upoštevanju njenega cilja (glej v tem smislu zlasti sodbo Endress, C-209/12, EU:C:2013:864, točka 23 in navedena sodna praksa).
- 47 Vendar po eni strani, kot izhaja iz člena 34 te sodbe, se z določbami Uredbe v zvezi z pravico upnika, da zahteva uvedbo sekundarnega postopka, skušajo omiliti posledice splošne uporabe prava države članice na ozemlju, kjer je bil uveden glavni postopek, tako da se pod določenimi pogoji dopusti uvedba sekundarnih postopkov za zaščito „različnih interesov“, ki vključujejo druge interese kot „lokalne interese“.
- 48 Po drugi strani iz uvodnih izjav 17 in 18 ter iz člena 3(2) in (4) Uredbe izhaja, da ta uredba jasno razlikuje med krajevnimi postopki, ki so bili uvedeni pred glavnim postopkom, in sekundarnimi postopki. Vendar le glede prvih postopkov velja, da ima pravico zahtevati uvedbo postopka le upnik, ki ima stalno ali običajno prebivališče ali registrirani sedež v državi članici, na ozemlju katere je zadevna poslovalnica, ali čigar terjatev izhaja iz poslovanja te poslovalnice (glej v tem smislu sodbo Zaza Retail, C-112/10, EU:C:2011:743, točka 30). Iz tega *a contrario* izhaja, da se te omejitve ne uporabljajo za sekundarne postopke.
- 49 Nazadnje, natančneje glede mogoče omejitve pravice zahtevati uvedbo sekundarnega postopka le na lokalne upnike je treba ugotoviti, da bi taka omejitev vsebovala razlikovanje na podlagi meril, ki lahko škodujejo predvsem državljanom drugih držav članic, ker osebe, ki nimajo prebivališča na nacionalnem ozemlju, najpogosteje niso državljani te države. Tako razlikovanje pa bi pomenilo posredno diskriminacijo na podlagi državljanstva, ki je v skladu s sodno prakso načeloma prepovedana (glej zlasti sodbo Komisija/Italija, C-388/01, EU:C:2003:30, točka 14 in navedena sodna praksa).
- 50 Čeprav je v uvodni izjavi 17 Uredbe navedena izrecna utemeljitev prednostnega obravnavanja, ki je določeno v členu 3(4)(b) Uredbe, za upnike s prebivališčem ali sedežem družbe v državi članici, na ozemlju katere je zadevna poslovalnica, in za upnike, katerih terjatev izhaja iz poslovanja te poslovalnice, v zvezi z uvedbo krajevnega postopka pred uvedbo glavnega postopka, kar utemeljuje omejitev uvedbe neodvisnih krajevnih postopkov pred glavnim postopkom na najmanjše mogoče število, ta utemeljitev ni podana niti na podlagi določb Uredbe ne bi mogla veljati za sekundarne postopke.
- 51 Glede na navedeno je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 29(b) Uredbe razlagati tako, da je vprašanje, katera oseba ali organ ima pravico zahtevati uvedbo sekundarnega postopka, treba presojati na podlagi nacionalnega prava države članice, na ozemlju katere se uvedba tega postopka zahteva. Pravice zahtevati uvedbo sekundarnega postopka vseeno ni mogoče omejiti le na upnike, ki imajo prebivališče ali sedež družbe v državi članici, na ozemlju katere je zadevna poslovalnica, ali le na upnike, katerih terjatev izhaja iz poslovanja te poslovalnice.

Tretje vprašanje

- 52 S tretjim vprašanjem predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba uvedbo sekundarnega postopka zoper poslovalnico, če je glavni postopek postopek likvidacije, omejiti z merili primernosti, katerih presoja je prepuščena sodišču države članice, pred katerim je sprožen sekundarni postopek.
- 53 Družba Burgo Group trdi, da je pravica – in ne le možnost – zahtevati uvedbo sekundarnega postopka popravek načela univerzalnosti stečaja, ki je določeno v Uredbi, ki ne določa, da sodišče, ki odloča o zahtevi po uvedbi sekundarnega postopka, ne presoja razlogov primernosti.
- 54 Toženi stranki v postopku v glavni stvari pa, nasprotno, trdita, da je uvedba sekundarnega postopka le možnost, ki jo imajo na voljo sodišča, ter da mora predlagatelj stečaja izkazati interes za uvedbo tega postopka in dokazati, da mu uvedba tega postopka omogoča boljši položaj ali kakšno drugo prednostno pravico.
- 55 Belgijska vlada opozarja na široko diskrecijsko pravico v zvezi z uvedbo sekundarnega postopka, ki jo ima sodišče, ki v skladu s členom 29 Uredbe odloča o predlogu uvedbe.
- 56 Nemška in grška vlada se v bistvu pridružujeta stališču družbe Burgo Group. Besedilo in cilji določb Uredbe naj bi govorili v prid razlagi, v skladu s katero zadevno sodišče v teh okoliščinah ne sme preučevati vprašanj primernosti. V zvezi s tem naj ne bi bilo odločilno dejstvo, ali je že uvedeni glavni postopek postopek prisilne poravnave ali stečajni postopek.
- 57 Španska vlada poudarja, da je v nasprotju z zadevo, v kateri je bila izdana sodba Bank Handlowy in Adamiak (EU:C:2012:739, točka 63), zadevni glavni postopek v tej zadevi stečajni postopek. Poleg tega naj se Sodišče v tej sodbi ne bi sklicevalo na možnost oziroma nemožnost uvedbe sekundarnega postopka, temveč na naloge sodišča takrat, ko je sekundarni postopek že uveden.
- 58 Komisija iz sodbe Bank Handlowy in Adamiak (EU:C:2012:739) sklepa, da Uredba ne nalaga obveznosti uvedbe sekundarnega postopka, ampak le določa možnost te uvedbe. Če upnik, ki zahteva uvedbo sekundarnega postopka, ni upošteval roka za prigrasitev svoje terjatve v glavnem postopku, bi bil njegov interes, da jo priglasí v sekundarnem postopku, dopusten le, če v skladu s členom 40 Uredbe ni bil pravilno obveščen o uvedbi glavnega postopka.
- 59 Pri odgovoru na tretje vprašanje je treba najprej opozoriti, da na podlagi člena 27 Uredbe uvedba glavnega postopka omogoča, da se v drugi državi članici, katere sodišče bi bilo pristojno na podlagi člena 3(2) Uredbe, uvede sekundarni postopek. Kot izhaja iz sodne prakse Sodišča, je uvedba takega postopka mogoča, če bi imel glavni postopek varovalni namen in *a fortiori* če bi šlo za stečajni postopek (glej v tem smislu sodbo Bank Handlowy in Adamiak, EU:C:2012:739, točka 63).
- 60 Opozoriti je tudi treba, da člen 28 Uredbe določa, da če Uredba ne določa drugače, je pravo, ki se uporablja v sekundarnih postopkih, pravo države članice, na ozemlju katere so bili uvedeni sekundarni postopki.
- 61 V zvezi s tem je treba poudariti tudi, da uvodna izjava 12 in člen 27 Uredbe le omogočata uvedbo sekundarnega postopka na zahtevo oseb iz člena 29 Uredbe, ne da bi pristojnim sodiščem neodvisno od nacionalnega prava, ki se uporablja, izrecno podelila diskrecijsko pravico glede upoštevanja elementov primernosti v teh okoliščinah.
- 62 Poleg tega, čeprav Uredba v poglavju III, naslovljenem „Sekundarni postopki v primeru insolventnosti“, res vsebuje določbe, ki se med drugim nanašajo na sodelovanje med upravitelji, ki so bili imenovani v glavnem postopku in v tekočem sekundarnem postopku oziroma postopkih, ne vsebuje nobene določbe v zvezi z morebitnimi merili „primernosti“, ki bi jih sodišče, ki odloča o zahtevi za uvedbo sekundarnega postopka, moralo upoštevati.

- 63 Iz tega izhaja, da ker Uredba ne vsebuje nobene določbe, ki pod nekaterimi pogoji nalaga ali prepoveduje sodišču, ki odloča, da uvede sekundarni postopek, vprašanje, ali ima v zvezi s tem to sodišče diskrecijsko pravico, na podlagi katere lahko med drugim upošteva elemente primernosti, načeloma spada v nacionalno pravo države članice, na ozemlju katere je bila zahtevana uvedba tega postopka.
- 64 Vendar pa je treba v teh okoliščinah opozoriti, prvič, da morajo države članice ob določanju pogojev za uvedbo sekundarnega postopka spoštovati pravo Unije in zlasti njegova splošna načela ter določbe Uredbe (glej v tem smislu sodbo *Deutsche Lufthansa*, C-109/09, EU:C:2011:129, točka 37 in navedena sodna praksa). Države članice torej ne bi smele določiti pogojev za uvedbo sekundarnega postopka, ki bi v nasprotju z načelom prepovedi diskriminacije razlikovali med upniki, ki zahtevajo uvedbo tega postopka, glede na njihovo prebivališče in njihov sedež družbe.
- 65 Drugič, sodišče, ki odloča o zahtevi za uvedbo sekundarnega postopka, mora v skladu s svojim nacionalnim pravom upoštevati cilje, ki jim sledi možnost uvedbe tega postopka, kot so bili navedeni v točki 34 te sodbe.
- 66 Tretjič, poudariti je treba, da mora po uvedbi sekundarnega postopka sodišče, ki je ta postopek uvedlo, upoštevati cilje glavnega postopka in besedilo Uredbe ob spoštovanju načela lojalnega sodelovanja (sodba *Bank Handlowy in Adamiak*, EU:C:2012:739, točka 63).
- 67 Glede na navedeno je treba na tretje vprašanje odgovoriti, da je treba Uredbo razlagati tako, da če je glavni postopek stečajni postopek, upoštevanje meril primernosti s strani sodišča, ki odloča o zahtevi za uvedbo sekundarnega postopka, ureja nacionalno pravo države članice, na ozemlju katere se uvedba tega postopka zahteva. Države članice morajo ob določanju pogojev za uvedbo sekundarnega postopka vseeno spoštovati pravo Unije in zlasti njegova splošna načela ter določbe Uredbe.

Stroški

- 68 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

- 1 Člen 3(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1346/2000 z dne 29. maja 2000 o postopkih v primeru insolventnosti je treba razlagati tako, da je lahko v okviru stečajnega postopka družbe v državi članici, ki ni država njenega sedeža, ta družba tudi predmet sekundarnega postopka v drugi državi članici, v kateri ima sedež in pravno osebnost.
- 2 Člen 29(b) Uredbe št. 1346/2000 je treba razlagati tako, da je vprašanje, katera oseba ali organ ima pravico zahtevati uvedbo sekundarnega postopka, treba presojati na podlagi nacionalnega prava države članice, na ozemlju katere se uvedba tega postopka zahteva. Pravice zahtevati uvedbo sekundarnega postopka vseeno ni mogoče omejiti le na upnike, ki imajo prebivališče ali sedež družbe v državi članici, na ozemlju katere je zadevna poslovalnica, ali le na upnike, katerih terjatev izhaja iz poslovanja te poslovalnice.
- 3 Uredbo št. 1346/2000 je treba razlagati tako, da če je glavni postopek stečajni postopek, upoštevanje meril primernosti s strani sodišča, ki odloča o zahtevi za uvedbo sekundarnega postopka, ureja nacionalno pravo države članice, na ozemlju katere se uvedba tega postopka zahteva. Države članice morajo ob določanju pogojev za uvedbo sekundarnega postopka vseeno spoštovati pravo Unije in zlasti njegova splošna načela ter določbe Uredbe št. 1346/2000.

Podpisi